

Nro. 2.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AR. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

Indült Bétsből, Pénteken Januarius 6-dik napján,
1809-ik esztendőben.

B é c s.

A' múlt December elein kezdődött rendkívül való
hideg időekkel meg nem elégedvén, engedelmesebbet
kivántunk. Az azután következett havas és lágyabb
idővel sem vóltunk meg elégedve, hanem keményeb-
bet ohajtottunk. Tegnap előtt a' szüntelen esett
első a' mély havat el mosván, ez ellen is zugolod-
tunk, az ez után következett hideg idővel sem vól-
tunk meg elégedve, rész szerént azért, mivel a'
jéggel bé vont útzakon szabadon 's félelem nélkül
nem sétálhattunk, rész szerént pedig azért, mivel az
útzakon lévő hó el olvadván, szánkakkal magunkat

B

nem múlathattuk. — A' szüntelen való és sokáistartott havazások alatt nemtsak a' mezökön, hanem a' városban is a' házaknak héjazatjain annyira meggyült a' hó, hogy a' mezökön, és város útzain a' gyalog embereknek és szekereknek igen bajosan lehetett járni. — Az utásoknak még könnyebítésekre az ide való építésre és utakra, ügyelő Directorium egy olly három szegeletű alkotmányt talált és készített, mellybe lovak, vagy ökrök fogattatván annak éles réfze az utakon lévő nagy havat két felé vágja, 's két oldalra tolja. Ma olly nagy hideg van, a' millyen ezen a' télen meg nem vólt.

Örömmel jelenthetjük, hogy a' mi szeretett Császárnénk és Királynénk Eö Felsége előbbi egészségelenségéből lassan lassan felgyógyúl, és nagy reménysége van az eránt a' Publicumnak, hogy ez a' közönséges trízteletet, 's szeretettet érdemlő Fejedelem Alfzony, az egész Austriai Monarkianak öröme tökéletesen meg fog gyógyúlni.

Az ennelötte esztendővel fel állított Sz. Leopold Rendjének innep napja, a' jövő vasárnap fog tartatni, a' midön azon Rendnek tagjai a' Fels. Császári udvarnál azon rend ekefségeivel fel ruháztatva tartoznak meg jelenni.

Az ide való forma ruhas polgároknak igen költséges forma ruhájok, melly miatt sokan közzülök adóságba verték magokat, a' Felsőség mostani rendelkezései szerént szorofsabb határok közzé szoritatnak, 's többé annyi arannyal és ezüsttel nem fognak fényeskedni. — Valamint ezeknek a' fegyveres polgároknak, úgy a' tartománybéli vedelmező seregeknek fegyverben való gyakoroltatások, a' midön az időjárása engedi, tovább is folytattatik.

Herczeg Eszterházy a' két udvari és a' Wiener teatrum-kuak igazgatóját, mellyhez több ide való Herczegi házak, nevezetesen Schwarzenberg és Lobkowitz Herczegek közösek voltak, most egészen magára válalta, és hogy azokat a' Bécsi Publicum előtt kedvesekké tehesse, semmi költségének nem kedvez.

Nem régiben igen irtodztató gyilkosság történt ezen városnak szomszédtságában Neukiedorfban. Tudniillik egy ifjú, és egynéhány hetekig házaságban élt asszony, maga 27 éftendő férjét, hogy szeretőjével öszve kelhessen, éjel az ágyban meg ölte, 's holt testét egy vén asszonnal a' helységen kivüli 22 árokba hajította. Mire nem vízi a' vak szeretet az embert? A' következett napon mindjárt ki tudódott a' gyilkosság, 's a' gyilkos is, és meg fogattatván tömlőczre vetetett, a' hol minekelötte érdemlett büntetését el vette volna, harisnyája kötőjét öszve kötven magát felakasztotta. Az újabb Austriai törvény könyv szerént akasztófán végeztetett volna ki e' világból.

Magyar Ország.

Vaczi Karátsony Havának 22-dik napján 1803. E' most már végére folyó 1808-ik éftendőben Kis Asszony Havának 3-ik napján, Eö Kir. Fő Herczega Károly Ambruzs Vaczi Megyénknek volt kedves, és közönségesen szeretett Administratora, most pedig Esztergomi Érsek, és Országunk Primásza, a' mi Méltos. Püspökünknek és édes Atyánknek Kamánházy László Urnak, ki tsak negyed nappal annakelőtte érkezett vala ide meg, látogatására jöven, bennünk ki mond.

hatatlan örömet szerzett. — Látván ugyanis Eö Kir. Fő Herczagsége az egész Váczi Közönségnek, és minden jelenvölt Úri Rendeknek, kiváltképen pedig a' mi Méltos. Püspökünknek eljövetele támadt örömet, leg vigabnak és igen meg elégedetnek lenni láttatott. Ennek örök emlékezetben leendő megmaradására, és az Eö Kir. Fő Herczagsége eránt való mély és szakadatlan tiszteletének tanúbizonyságára a' mi mostani szeretett Pü-pökünk, Méltos. Kámánházy László Ur Eö Nagysága, egy négy szegeletű márványköre illy felülirást metztetett és készitetett:

In. Memoriam.

Diei. VI. ID. AVG. Anni. Christiani.

MDCCCVIII.

Quam. Carolus. Ambrosius. Ferdinandi. Archiducis.

Et. Beatricis. Estensis. Filius.

Divae. Mariae. Theresiae. Nepos.

Francisci. Augusti. Patruelis.

M. Ludovicae. Aug. et. Reginae. Frater.

Vaciensis. Episcopatus. Administrator. Hungar. Primas.

Cum. Vacium. Inexpectata. Adparitione. Bearet.

Ab. Abitu. Suo. Omnium. Sibi. Jucundissimam.

Verbis. Benignissimis. Iterum. Ac. Saepius. Dixit.

Et. Ladislao. Kámánházie. In Eppatu Successori. Ejus.

Clero. Populoque. Vaciensi.

In. Tanti. Principis. Obsequia. Effuso.

Honorificentissimam. Fecit.

Aeternum. Grati. Exultantisque. Animi.

Monumentum.

Ezen márványköből ékefsen, és meg aranyozott betűkkel készült emlékeztető Irás és Jel a' Váczi Püspöki lakháznak leg dízesebb helyére, a' hol minden abba fel menőnek, és onnan lejövők leg előszőr is szemeibe tűnik, a' falba vagyon helyheztetve. — Így kezdi az igaz hívséges szívet, így a' mélységes háladatos tisztelet e' Királyi vérből származott nagy férfúának, édes Hazánk reményének, és fő Papjának emlékeztétét ez által is örökösíteni.

Nagy méltóságú Szenkirály Szabadgyai Rozsos Pál, Cs. K. titkos Tanácsos és Veszprémi Püspök Eö Excellentiáját, Méltos. Milassin Miklos Cs. K. belső Tanácsos, és Székesfejérvári Püspök Eö Excellentiája, mint azon végre kegyelmessen kirendeltetett Kir. Commissarius, a' múlt Decemb. 20-ik napján iktatta be azon Fő Pásztori hivataljába. Illy népen szokta meg jutalmaztatni a' mi Kegyelmes Fejedelmünk a' maga híveinek köz haszonra terjedő érdemeit.

Frantzia Birodalom.

A' 19 ik Párizsi Zsurnálok Spanyol Országnak jelenvaló környülállási ól így szólak: A' Francia hadi seregek, úgymond, már Uj Kasztiliának fő városába Toledoába is minden ellentállás nélkül be marsoztak. Ennek a' városnak népefsége hajdan 135000 lelekre, most pedig csak 25000-re megyen, ezek is pedig többre mind szegények, és hajlékaik is dülö felben vannak. Annál pompásabbak a' templomok, 's annál gazdagabbak a' klastromok. Az oda való Erseknek jövedelme két millió 350000 liverre megyen éltendönként. — Retiro, vagy Buen Retiro, mellyet Madritt meg vételének alkalma-

tofságával a' mi katonáink leg elsőben el foglalták, a' régi Spanyol Királyoknak lakó palotájok volt. Ez egy felette nagy, de semmi formát nem mutató köhalom, mellyben egy teátrum, porcellán fabrika, és az a' kért vagyon, mellyben a' Publicum sétálni 's mulatni szokott.

A' múlt Decemb. 7-ik napján, a' Spanyol Országgi Ersekekhez, Püspökökhöz, a' Szerzetes Rendeknek Előjáróihoz, és a' Consistoriumnak Előülöihez, a' Madritt előtt való táborból következő foglalatú hirdetményt intézett Napoleon Császár: „Azok a' győzedelmek, a' mellyeket az Espinosai, Burgosi, Tüdelai és Somo-Sierroi tsata helyeken seregeink az ellenségén vettek, ezeknek Madrittba való bé marsirozások, és az a' különös szerezte, mellynek eszköze által mi ezen várost minden sérelem nélkül a' haramjárnak és pártosoknak kezek között, a' kik a' legbetsületesebb lakosokat is sanyargatták, ki szabadítottuk, birt minket a' jelenvaló hirdetménynek kiadására a' Kigyelmetekhez való intézésére. — Azt kívánnyuk, hogy ennek a' hirdetménynek vétele után, Kigyelmetek a' mi népeinket mingyárt a' templomokba gyűjtsék, 's illendő könyörgések alatt Te Deum laudamust tartsanak, hálakat adván a' mindenható Isternek, hogy Ő Sz. Felsége a' mi fegyvereinket meg áldotta, a' mi népünknek ellenségeit, és a' száraz Európa tsendeségének meg háborítóit szégyenbe ejtette, a' kik a' szakadásoknak lelkét szüntelen ebrezgetni meg nem szünek azért, hogy a' közönséges zürzavarok, és az ezekből a' nemzetekre áradó szerentsétlenségek között magok monopoliumát, az az, másoknak ki rekesztésekkel való kereskedéseket meg erősihessék s. a. t.

Azok a' Montpellieri hires Orvos Doctorok, a' kik minapában IV. Károly volt Spanyol Ország Király gyógyítására küldettek, 's Eő Felsegét vezedelmes nyawalyajából szerentséfsen kigyógyították, királyi módon megajándékoztattak. A' Királyné igen betses gyűrűjét maga újáról le vonván, a' nékiek adatott ajándékok mellé ragasztotta.

A' Madrittban bé marsirozott, és még most ott lévő Frantzia hadi tisztek ezen Kir. várost következőképen festik le: „Madritt, úgymond, néhány középszerű tetökon fekszik, 's három óra alatt könnyen körül lehet jární. Semmi erőfsege nintsen, körül van ugyan kerítve, de tsak sárból tsínált teglával. Az útzak töbnire mind tágasak 's egyenesek, az Alcala nevezetű útza 200 lépés széleségű. — Az éjeli lámpások által való világosítás ditsiretet érdemel. — A' város környéke, melly homokos, és termékenyetlen, az idegeneknek nem tettik, a' mellyenn semmi előfát, semmi legelő mezöt látni nem lehet. A' szomszéd helységekben lévő vendégfogadók épen olly mótskosak, tisztátalanok, szegények mint a' több Spanyol Országí tartományokban. Egyedül a' város mellett folyó Manzanares nevezetű folyóviz mentében, a' Buen-Retiró mellett vannak olly árnyékos helyek, a' mellyeken a' kellemetes időken a' Madritti szép nem és ifjak sétálni 's mulatni szoktak. Ebben a' folyó vizben a' nyári heves időken semmi viz nintsen, ellenben a' midőn a' Madritti tetökon lévő havak el olvadnak, annak vize nagyon megárad. — Sória városa mellett, mellyet a' Frantzia hadi nép néhány héttel ennekelötte már el foglalt, a' régi hires Numantzia városnak még most is vannak némelley maradványai. Ezt a' várost,

a' mint a' regi historiákban olvassuk, a' Kristus születése előtt 150 esztendővel a' mindenütt győzedelmeskedő Rómaiak 14 esztendeig ostromlották, és áthatatósan, 's vitézi módon védelmezték azt a' lakosok. Végtere minden eleségek el fogyván feleségeiket 's gyermekeiket magok meg öldösték, a' várost meg gyújtották, magok a' tűz láng közé ugrostak, és a' prédát szomjúzó ellenségnek a' puszta köfalaknál egyebet nem hagytak. Az újabb világi történeteknek könyvében illy példák valósággal nem találhatnak. "

Spanyol Ország.

Burgosból, Decemb. 10-ik napján. Azok az Országos utak, a' mellyek a' Frantzia Armadáinak különböző fő hadi szállásaira visznek, most már bátorságosabbak lévén, azokonn minden veszedelem nélkül lehet járni. — Az utak mellett fekvő helységekben lakó parasztok, el hagyott honnyaikba lassan lassan vissza térnek, és kenyeret, almát, bort, 's más féle eleséget visznek a' piatzokra. Noha Burgos városa, vakmerő ellentállása miatt nem keveset szenvedett: mindazáltal ismét újabb erőt kezd venni, a' honnyaikból ki költözött lakosok lassan lassan oda vissza mennek, 's nyájassan fogadtatnak az ott lévő Frantziáktól. A' Coneglianoi Herczeg (Marsal Moncey) mind addig szemen fogja a' Sarragofsai erőtséget tartani, míg annak erőszakkal leendő meg vételére Napoleon Csász. parantsolatot nem ad.

A' Madrittban Decemb. 10-ik napján költ 17-ik Frantzia Bülletinnek foglalátja a' következőkből áll: „Tegnap, úgymond, Császár Eö Felsőge a' Dántzigi Herczeg (Marsal Lefebure) corpusat,

melly csak az előtt való napon érkezett meg Madritba, meg mustrálta, 's avval tökéletesen meg volt elégedve. Ma a' Rénusi szövetségbéli segítő seregeket szemlélte meg. A' Nasszaui és Bádénii regimentek jól viselték magokat; ellenben a' Heffen-Darmstadtii sem a' Császár várakozásának, sem annak a' vélekedésnek, mellyet a' Lengyel Országii háborúban keresett, meg nem felelt. — Annak Oberstere, 's Fő Strázsamestere középferü embernek lenni mondatnak. — Az Istriai Herczeg (Marsal Beisieres) ezen hónap 6-ikán marsirozott ki Gyadalaxariából (Algarbiának középferü városából) a' Saragofsa és Valentzia közt való sereget az insurgensektől meg tisztította, 's 500-at ejtett közzülök fogságra. Bastan mellett egy 500 főből álló batalliont a' Fr. lovasság körül vett, 's nagy részént mind öfzve aprította. — A' Tudela mellett meg verettetett, Generálisaitól, tisztjeitől, és magoktól a' Spanyoloktól el hagyattatott ellenséges armada 6000 fővel többől nem áll. — Decemb. 8-ikán, éjfélkor a' St. Cruz mellett lévő ellenséges Corpust az Istriai Herczeg General Montbrün által megtámadtatta, a' ki 1000 embert ejtett abból fogságra. Ez a' sereg Madridegon által Andaluziába szándékozott futni, de fel tett tzeljät el nem érhetvén a' Guenzai hegyekbe futott 's ott széllyel ofzlott.

Ezen hadi Bülletin kívül több el fogatott leveleket is közöl a' Publicummal a' Párisi Monitör. Egyiknek, melly Siguenzában December 4-ikén költ, ez a' foglalatja van: A' mi trupjaink, úgymond, minden oldalról megverettek, a' leg nagyobb zurzavarban hátrálnak, mezitláb futnak, 's mindenben nagy szükséget szenvednek. Tudela mellett kilentz

egész óráig verekedett a' mi centralis ármádiánk, 8000 embert fogtak el közzülünk a' győzedelmes Frantziák, és 4000 Spanyolok, 's ezek közt General Pedro is a' tsata piaczon halva maradtak. — A' hátralásban még 3000 embert vesztettünk, 's az egész gyalog seregünk szélllyel szóratott. A' General Castannos vezérlése alatt volt 60000 emberből 10000 embernél több nem maradt. Maga ez a' General a' Madritti Junta parantsolatjára el foggattatott, 's el vitetett. "

Egy Spanyol hadi tífzt hasonló szomorú foglalatú levelet írt Decemb. 2-ikán Siguenzából a' maga attyafiának. Kedves rokonom, úgymond, lehetetlen a' mi szerentsétien ármádiánkknak szomorú vóltát le írni. — Castannos, a' kinek olly igen kedvezett a' haza, a' mint mondják, maga vólt ennek szerző oka. Az utolsó hólnapnak (t. i. Novembernek) 20-ikán, minden osztályseregek parantsolatot vettek az együvé való gyűlésre, melly meg is esett. A' Calahorrában vólt első osztály sereg onnan éjfélkor ki marsirozván, néhány minutummal annakutánna az ellenség oda bé ment, és mindazokat, a' kik ellentállani, 's őket útjokban meg akadályoztatni igyekeztek, öszve vagdaltak. Azután hátra lévő seregünket üzték, és ha a' 4-ik osztály sereg jó korán hozzájok nem érkezett vólna, sokkal nagyobb zürzavarba kellett vólna esniek. — Azon közben a' mi ármádiánkat is üzte az ellenség, melly Cascante-ig Tudela mellett a' leg nagyobb rendezetlenséggel futott. Ott még jobban nevedett a' zürzavar; ezt a' várost ugyan is a' Frantziák megtámadtak, ez azon szempillantatban, a' mellyben annak segítségere bátran mentünk vólna, velünk

szembe szállottak, és bal szárnyunkat körül vették. Kilentz óráig tartott velek való verekedésünk után, a' Valenciai armádiától 8000 embert el fogtak, 4000-nél többet meg öltek. — Azon éjjel armadiánk jobb szárnyát is meg támadták 6000 főből álló lovassággal, 's kétség kívül el is vágtak volna minket az armádiától, ha három batallion nem jött volna segítségünkre, mellyek három óráig tartó szörnyű tüzet állottak ki. Magam is jelen voltam ebben a' véres verekedésben, mellyben 3000 emberünk veszett el, a' gyalogság pedig egészlen szélllyel szóratott. — Az Afrikai batallionnak Oberstere 16 granatirofsal vonta magát hátrább, a' többi, a' ki életben maradt, szélllyel futott. Minden tábori szekereink, ágyúink, munitzióink, és hadi kasszánk az ellenség kezébe estek. "

Madridban a' Hercege Infantado palotájában az Asturiai hercegnének két irafsal tellyes ládatskája találtatott, mellyekből sok fontos dolgot lehet ki tanulni.

„Tegnap General Castannos a' vezérségtől meg fosztatott, és ma hadi itilöszék eleibe idéztetvén dolgai szorofsan meg vizgáltattak. Minden rajtunk történt szerentsétlenségnek okává öt teszik a' katonák, 's haza árulafsal vádolják, magam is azt tartom, mivel két hólnaptól fogva szüntelen tsal és tsábit bennünket. "

Egy mas Spanyol hadi tizft Siguenzából következő foglalatu levelet irt Decemb. 4-ikén egy jó barátjának: *Kedves barátom!* Ugy tartom, hogy minderről, a' mi rajtunk történt, tudósittatva vagy; én mindazáltal ezt is hozzá adom, hogy a' General Castannos vezérlésére bizatott 60000 főből álló

ármádia ezen a városon ki mondhatatlan zürzavarban ment által, lehetetlen azt a kárt le írni, melyet ők ennek a tartománynak tolvajlások 's prédalások által tettek. Abból 10000 embernél több nem maradt. — Generál Castannos fogságra vitetett, a' Fő Junta eleibe idéztetik, mitsoda kimenetele lesz dolgának nem tudjuk s. a. t. "

Orosz Birodalom.

Gróf Romanzoff Orosz Császári minister, a' ki azon Birodalombéli utaknak, canalisoknak 's kikötőhelyeknek, építésekben, a' folyóvizeknek hajókázóvá való tételekben, és az utaknak készítéseknél különös szorgalmatosságot mutatott, 's annál fogva uralkodó Fejedelmének maga eránt való bizodalját egész mértékben megnyerte; az Erfurti Congressusban való jelenlétében is Hazájának haznára munkálodni igyekezett. Ugyan is az ő javaslására hat Inzsiniörséget tanuló ifjakat küld a' Fels. Orosz Császár Münchenbe a' végre, hogy az oda való vizi-hid és út tsinalás mesterségnek fő Directoránál Bavariai Kir. titkos Tanácsos Wibekind Urnál azon mesterséget meg tanulják. — Ennek a' tudós és közhaszonra termett ferfiúnak, kivel az Orosz Császár Erfurtban sokáig beszélgetett, egy igen betses briliántos gyűrűt ajándékozni, e' mellett 3500 forintokból álló fizetést rendelni méltoztatott Eő Csász. Felsege esztendőnként. — Azon hat ifjak már Münchenbe mentek, és jó summa pénz van az ő tanuló-sokra rendeltetve.

A' Hamburgi közönséges újságlevelek szerént Orosz General Kamenskji, és Svékus General Adelskreutz olly békeféséges egyeféségre léptek

egymással, melly fzerént a' Svéciai Finnlandia Tornea városáig egészen az Orosz Birodalomnak adattott. E' dolgot a' Rigai közönséges újságlevelek is meg erősítik, ezt is hozzá tévén, hogy Svécia-nak Rémi folyovizen túl lévő része is az Orosz Birodalomnak engedtetett.

Az Orosz Csász. testörző seregek tisztsjei, az Eö Csász. Felsege Német Országból fzerentséfsen lett visszamenetelén való örömöknek kinyilatkoztatására, a' múlt December első napján, igen fényes és költséges bált adtak, mellyet az özvegy és uralkodó Császárnék, Konstantin nagy Herczeg, a' Császári Familiának minden tagjai, minden polgári 's hadi Status föbb tisztek, ministerek, külső Országi követek jelenlétekkel meg tiszteltek. Ez a' bál 80 ezer rubelbe került.

Néhány Német Országi közönséges újságlevelek azt hirdették, hogy I. Sándor Orosz Császár Erfurtban való mulatása alatt a' Liflandiai és Kurlandiai tanuló ifjúságnak méltoztatott volna meg engedni, hogy ennekutánna a' Jénai Universitásban is tanulhassanak. Ezt a' közönséges hírt a' Pétersburgi udvari újság levelek egészen meg táfolják.

Altónából Decemb. 10 ik napján. Azoknak a' békefséges feltételéknek, a' mellyeket a' Dániai fő Kormányfzék a' Svéciai Király eleibe terjesztett, még eddig semmi sikere sem vólt, de mivel Angliának szives vele való bánásáról már kételkedni kezd, reményleni lehet, hogy másképen fog gondolkozni. — A' Pétersburgi levelek azt hirdetik, hogy I. Sándor Császár egy különös Commissiot nevezett volna ki a' végre, hogy a' Svéciai Királytól elnyert Finnlandiára nézve új alkotmányt készítsen. Az

onnan Pétersburgba küldetett Finnlandiai deputáltak is mindenkor jelen vannak az ez eránt tartatni szokott tanácskozásokban.

Török Birodalom.

A' leg újabb Konstantzinápolyi tudósítások szerint, az a' revolutio, melyet a' mult Novemberben a' Jantsárok ott indítottak, azon városnak külső városára, az úgy nevezett Perára, a' hol tudniillik az Europai uralkodó udvaroknak követjeik, és a' nevezetesebb keresztény lakosok laknak, ki nem terjedt, kivéven a' benne támadt félelmet. — A' 2-ik Decemberi Odefsaí tudósítások szerint, a' volt Török Nagy Vezér Mustafa Bajraktar azon revolutioban a' maga életét el nem vesztette, hanem Nov. 15-ik napján, mielőtt a' maga palotáját puska-por által a' levegőbe vettette fel volna, idegen köntösbe fel öltözve a' Török hajókra futott, a' honnan mindjárt 5000 Seymenseket, az az, Europai módon organisáltatott katonákat küldött Konstantzinápolyba a' Jantsárok elleni.

Megjegyzésre méltó dolog, hogy a' 19-ik Novemberi Konstantzinápolyi revolutió alatt, a' megöletett Mustafa Császárnak egyik kedvés felesége nagyon meg ijedvén gyermek ágyba esett, és egy fiút szült, de mivel időnek előtte jött e' világra, 24 órá mulva meg holt, másként ezt ültették volna a' Jantsárok az uralkodó székbe.

Azon revolutió alkalmatosságával, a' maga falusi hazában mulató Tatar Kánhoz 2000 Jantsár ment ágyukkal és munitiókkal, olly fel tétellel, hogy ott

a' Kapután Basát és Kadri Basát, a' kik a' revolutió alatt egy kis hajón hozzá futottak, meg foghásák 's meg ölhesék; de ők a' gyanú pertől felvén ott sokáig nem mulattak, hanem Rudsukba mentek, a' hol Mustafa Bajraktár fő vezér is vagyon. — A' Serainak, az az, a' Császári lakóvárnak az a' része is, mellyben a' Diván gyűlést szokott tartani, meg égvén, most a' Jussuf Aga palotájába tartya tanátskozásit.

A' Mustafa Bajraktár után következett nagy Vezér, Mechmet Aga, a' ki annakelőtte Csiauz Basi volt, már koros ember lévén azon fontos tisztségnék folytatására nem olly alkalmatos, mint volt az ő előtte való Nagy Vezér.

H i r a d á s .

Felső Magyar Országban a' Királyi Kerületbéli Bányász Törvényfőnök, ennél fogva, kinek kinek, a' kiknek illik tudtokra adattya, hogy mivel mind a' Magyar Hazában, mind ezen kívül számosan találtnak olyanok a' kik a' Felső Magyar Országi Bányász Kerületben lévő bányákban több 's kevesebb részeket bírnak; mindazáltal a' 12-ik tikkelynek 2-ik szakasza, nevezetesen a' Maximilian Törvénykönyve 14-ik tikkelyének 3-ik szakasza ellen sem Képviselőket, sem hiteleseket, sem olly biztosokat nem tartanak, a' kik helyettek, a' reájok esendő költségeket a' munkásoknak előre le fizetnék, vagy a' kik a' történhető perekben a' Bányász-Törvényfőnöknel az ő képeket viselnék, leg alabb sem ezen Kerületbéli Bányász Törvényfőnöknel, sem az ez alatt lévő

Golnitzi, Iglói, és Rosnyói All-Bányász Törvényfűzeknél még ez eránt semmi jelentést nem tettek. Mellyből a' következik, hogy azok a' szegény munkások, a' kik a' törvény védelme alatt élnek, gyakorta; szokott munkáiknak félbeszakasztásával, és véres ve-rejttéssel érdemlett béreknek el vesztésével, több napi földre, a' bánya birtokosoknak lakhelyekre men-ni kénytelenítettnek, 's ennél fogva a' bányáknak miveltetése nagy hátra maradást szenved.

Ahoképest, minden bányabirtokosok akármel-ly kar- 's rendbéliék legyenek is ök, meg hivattatnak, hogy a' fellyebb említett törvényeknek rendelkezé- szerént, vagy bányájokban, vagy leg alább azoknak szomszédtságában rendellyenek olyakat, a' kiknek bányáiknak mivelésekre szükséges költséget adjanak, és a' kik a' támadható perekben az ő képeket visel-lyék, 's ezen kinevezést, és a' kép viselőnek nevét, vagy ezen Kerületbéli Kir. Bánya Törvényfűzeknek, vagy más All-Szűkűknek jelentsek bé; különben hogy- ha panasz tétetődik a' meg érdemlett bének ki nem fizetése miatt, minden személybeli választás nélkül, vele, a' fent nevezett Maximilian Törvénykönyve- nek 16-ik tzikkelye szerént fognak banni, és az öket illető bányabéli részt elkerülhetetlenül el vesztik. — Költ Szomólnokon, Nov. 26-ik napján, 1808-ik esztendőben. — Takta-Kenyézi Drevenyák Ferencz Xavér, Sz. István Apost. Király Rendjének kis Keresztése, Cs. K. valóságos Udvari Tanátsos, és a' Kir. Bányász Kerületbéli Törvény- fűzeknek Elölője.